

1916

Masser af flygtninge
Store mængder af gods og pakker

Brev fra Wiborg til København 1916

Frankeret med 3+10 kopek russiske mærker
WIBORG ★ WIIPURI 23.II.16 over Torneå (russisk cenzur) og Haparanda.
Ankomststempel KJØBENHAVN K. 2. OMB 29.12.16

Brevkort sendt fra Kjøbenhavn til Warsjawa 1916

Frankeret med 10 øre Christian X sendt over Torneå til Warsjawa
BRO III KJØBENHAVN 2.11.16 – returstempel "Tilbageleveres Afsenderen".
Taget af tyskerne "Nachrichtenverkehr swischen Russ.-Polen u. dem Auslande verboten".

Вскрыто военной цензурой въ г. Торнео.
Аванпостъ сотасенсури Торниосса.
Öppnats af krigscensuren i Torneå.

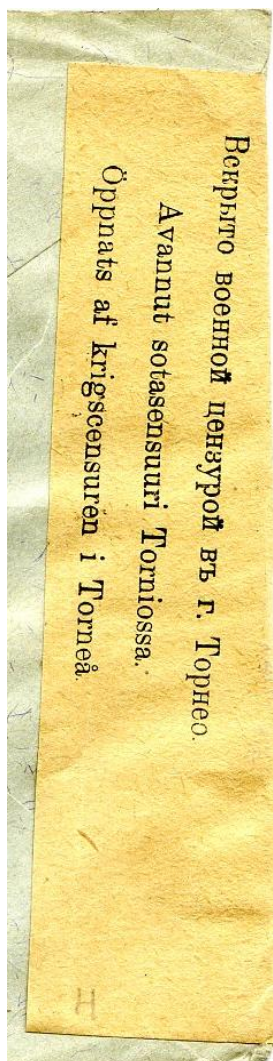

Brev sendt fra Åbo til Arvika 1916

Frankeret med 5 x 2 kopek

ÅBO ★ TURKU 10.VII.16 – bagsidestempel ank. ARVIKA 28.7.16

Lukket med gul Torneo censurlabel + lillarød linje Torneo censurstempel

Brev sendt fra Bobäck til Lyngby 1916

Frankeret med 5 x 2 kopek

Linjestp. Bobäck og russisk sidestempel 27.III.16 – bagsidestempel BRO II LYNGBY 2.4.16

Lukket med gul Torneo censurlabel + lillarød linje Torneo censurstempel

Dampskibskajen under 1. Verdenskrig

Strømmen af rejsende bestod af et stort antal personer med både tilladelse og ikke.

Politimester Hårleman, Tornedalens uindskrænkede hersker,
holdt et vågent øje med alt og alle og hans ånde svævede over det hele.

Dampbåden klargøres til sejllads

Der var altid stor aktivitet på kajerne. Her kommer gods og passagerer om bord i Torneå.
I baggrunden skimtes Torneå.

Overfarten Haparanda-Torneå

De tætpakkede både med rejsende og deres bagage staves sammen hulter til bulter på skibene under deres tur over Torneälven.

Dampbådstrafikken på elven

Dampbådtrafikken over Torneälven var tæt og intens og bådene var overfyldte med gods og rejsende.

Slæbebåd med pramme

I lang tid blev al post transporteret over elven om sommeren med båd, medens den foregik med hest og kane om vinteren over isen.

På postkontoret var der ansat omkring 25 mand.

I lange perioder blev der ekspederet post til 25-30 vognlæs om dagen.

Jernbanen nærmer sig Haparanda i 1915

Det er i år 1915 og bygningen af jernbanen nærmer sig Haparanda.

Vi er i Övre Vokakala 15 km nord for Haparanda.

Overalt står der masser af gods i store pakker og kasser.

Den midlertidige banegård på havnen i 1916

Et større område mellem magasinet og godsbanegården blev afskilt,
så mindre sårbart stykgods kunne opbevares under åben himmel.

Området var opdelt i flere mindre afdelinger forsynet med bogstavsbetegninger, så godset lettere kunne findes igen.

Masser af tungt stykgods

Der var masser af meget tungt stykgods, som maskiner og maskindele med retning mod Rusland.
Ofte måtte man fremføre tog med stykgods fra Boden og aflyse persontogene.

"Tomme tønder buldrer mest"

Se der var ikke megen bulder på lagerpladsen.
Meget stor mængde af tønder med forskellig indhold.

Ufattelige mængder af postpakker

Store mængder af postpakker på damskibskajen i Haparanda.

Problemer omkring tøbrud

Lige før tøbruddet i 1916 var der store mængder gods langs med Torneelven. I baggrunden kan man se, at heste med slæder i lange rækker transportererede godset over til Torneå.

Problemer omkring tøbrud

Det voldsomme tøbrud i 1916 medførte voldsomme oversvømmelser af havnebanegården.
Masser af "katastrofebreve" til samlerne?

Problemer omkring tøbrud

Tøbrudet ødelagde alt omkring sig og underminerede jernbanesporene.

"Linbanan" – hængebanen over Torne Älv 1916-18

Hængebanen blev opført af det finske postvæsen i 1916.
Længde 1,5 km heraf 330 meter over elven - 17 m over normalt højvande.
30 pakker i hver trækurv - kørte døgnet rundt. April 1917: 1 mio./800.000

1917

Finland. Bridge from Haparanda to Tornedå.

Axel Eliassons Konstförlag Stockholm, N:o 7043

Zarinaens luksustog Togulykker

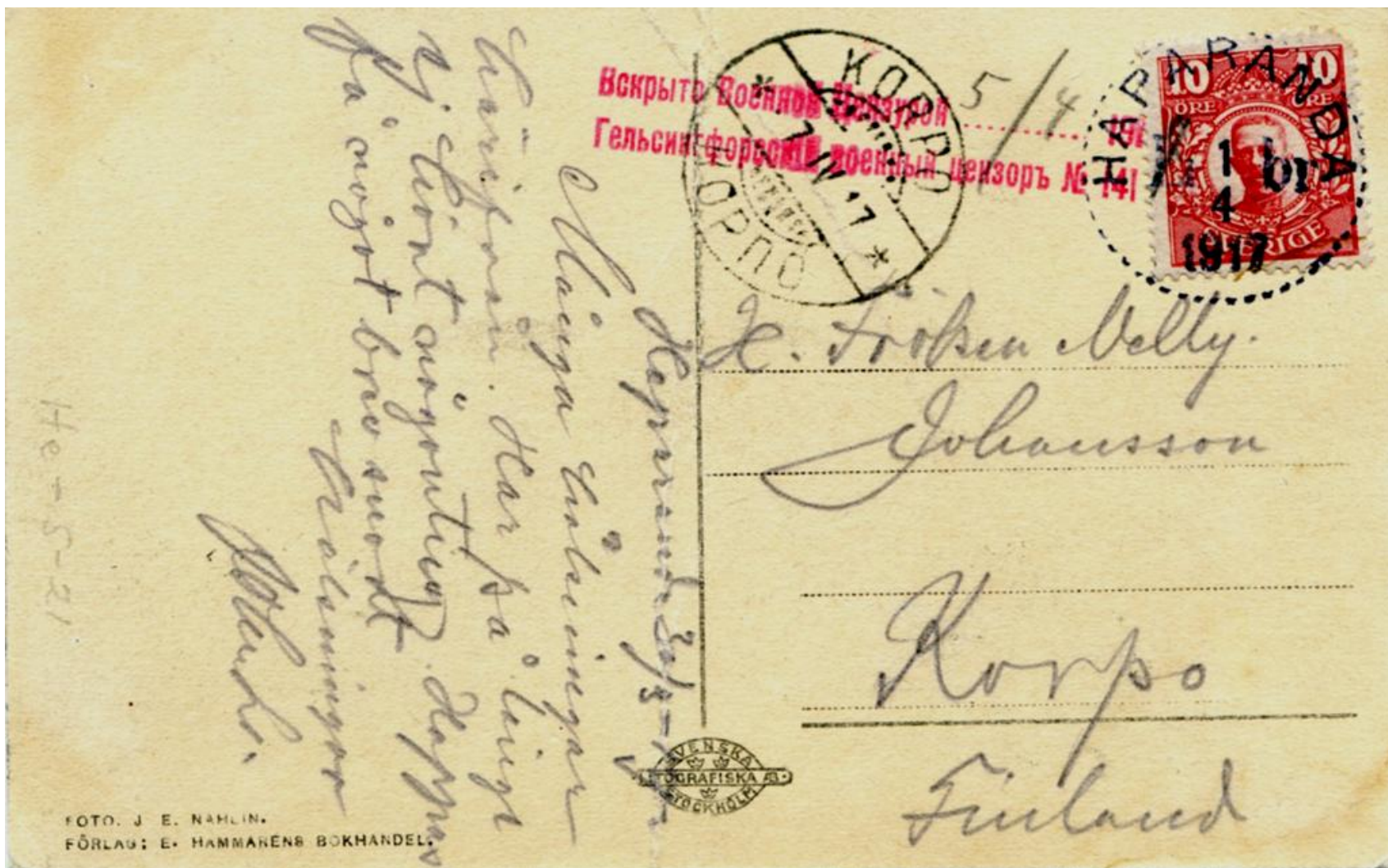
Krigsfangepakker i Haparanda 1917

Der blev sendt store mængder af pakker til krigsfangerne,
så de kunne have en bare nogenlunde tilværelse.
At det er koldt at sortere pakkerne udendørs ses på manden til venstre.

Brev sendt fra Vesterby, Ekenäs til London 1917

Frankeret med 10 x 2 kopek
VESTERBY 21.IX.17 – bagsidestempel KOTKA 23.IX.17.
Russisk og engelsk cenzurlabel.

Postkort sendt fra Haparanda til Korpo 1917

Frankeret med 10 øre Gustav II
HAPARANDA 1.4.1917 over Torneå til KORPO 7.IV.17 i Finland.
Rødt russisk cenzurstempel i Torneå.

Postkort fra Matarengi til Helsingborg 1917

Matarengi er det finske navn for Övertorneå.

ÖFVERTORNEÅ 24.7.1917. Adressat ikke fundet og kortet er returneret.

Ank. HELSINGBORG 1. 28.7.17

Interiør i den russiske enkezarina Dagmars salonvogn.

En helt speciel og enestående transport blev udført, da et russisk luksustog transporteredes over Torneelvens is fra Haparanda til Torneå. Toget bestod af salon- og sovevogne, køkken, elektricitetsværk, samt vogne for servicepersonale på 8 personer.

Salonvognene skubbes over elvens is i 1917

Billedet viser, hvordan de to boggievogne bakkes over til Torneå på det interimistiske spor.
I baggrunden Haparanda.

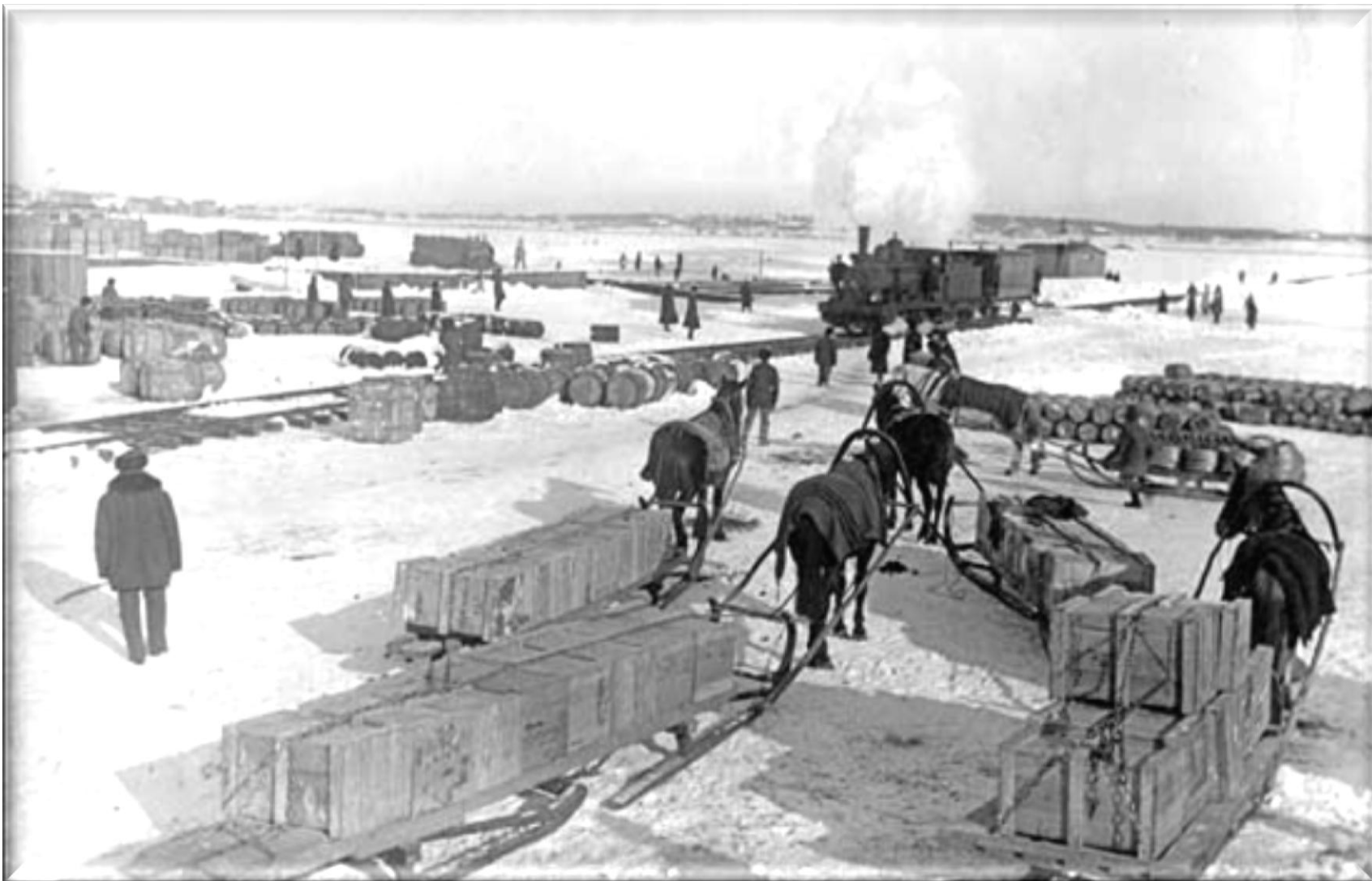

Salonvognene skubbes over elvens is i 1917

For at føre toget over blev der udført målinger af isens tykkelse, hvorefter skinnesæt blev lagt ud på isen.

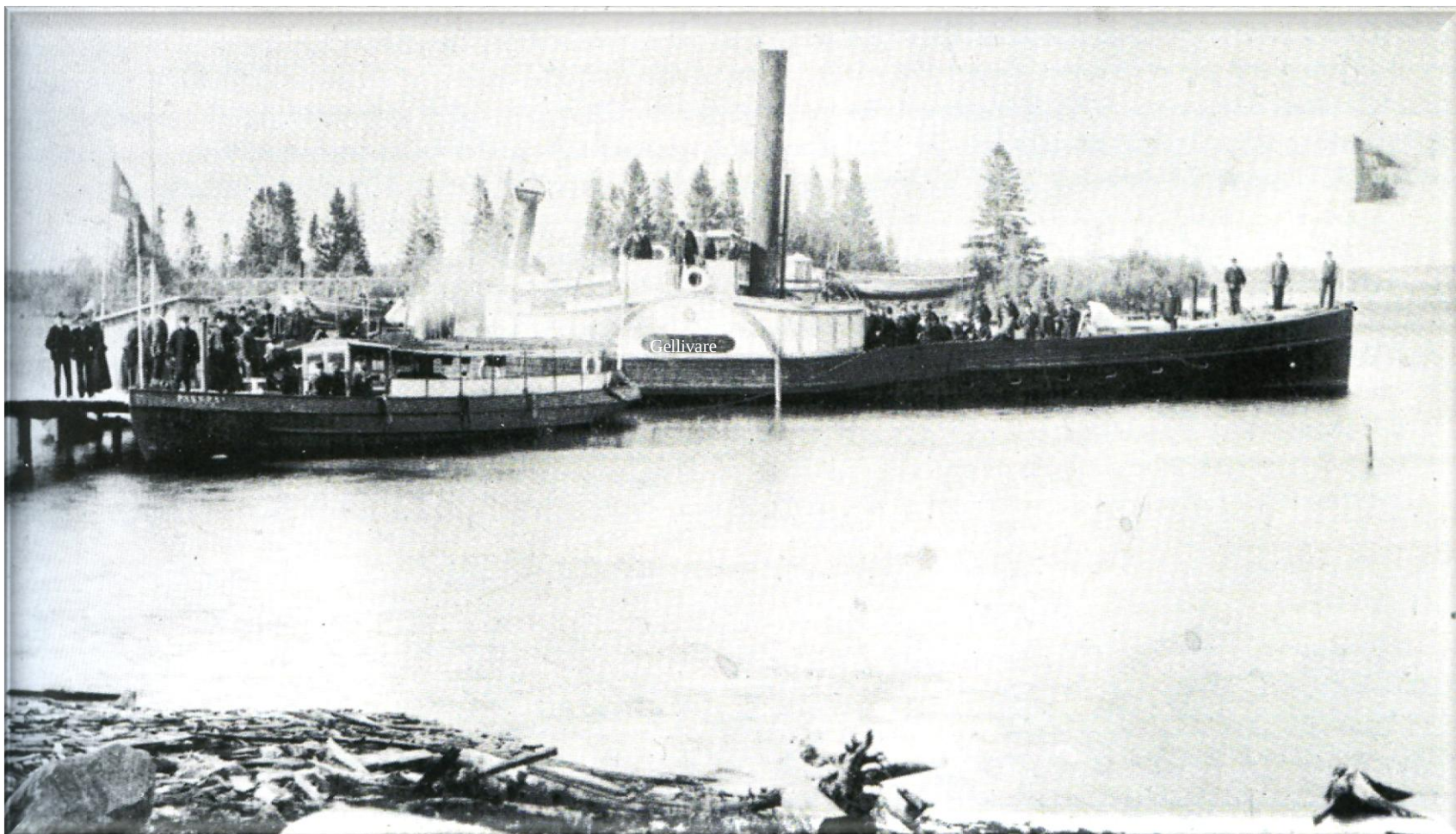
Et rangerlokomotiv skubbede de to vogne over isen.

De var forsynede med stilbare hjul, så de kunne tilpasses den finske sporvidde.

Lokomotivet kører tilbage til Haparanda

Efter at vognene var koblet af i Torneå
kommer lokomotiv med beskyttelsesvogn tilbage til Haparanda.
I forgrunden hestetrukne slæder med post til iskørsel.

Skibspostrute Uleåborg-Luleå i 1917

Ångsluppen "Gellivare" (her i Luleå) havde sejlet på dampbåndsrueten Luleå-Råbäcken-Grubban (op ad Luleälven fra Luleå) sammen med "Aros" i 1880 og alene 1881-90.

I 1917 blev den indsat til at fragte 30.714 krigsfangepakker over den Botniske Bugt mellem Finland og Sverige. Det blev hurtigt stoppet af de tyske ubåde.

Togulykken ved Holmsveden 26. feb. 1917

Ved den svenske by Holmsved nær Söderhamn skete et jernbaneuheld, hvor et invalidetog kørte forkert i et skiftespor, der stod forkert til et fabriksområde. Toget kørte med 40 km/t gennem en kreaturbås og ind i et vandtårn. De fire første vogne blev smadret, og damplokomotivet væltede.

De døde fra togulykken føres over elven

Passagerne var russiske soldater på vej hjem fra Tyskland. I alt døde 11 og 40 blev alvorligt sårede.

Billedet viser kisterne med de omkomne bliver kørt over isen til Torneå.

Til venstre ses Den Handolinske Bro – grænsebroen over elven.

Begravelse af døde krigsinvalider i Torneå

Under rejsen bort fra krigen døde mange af krigsinvaliderne.

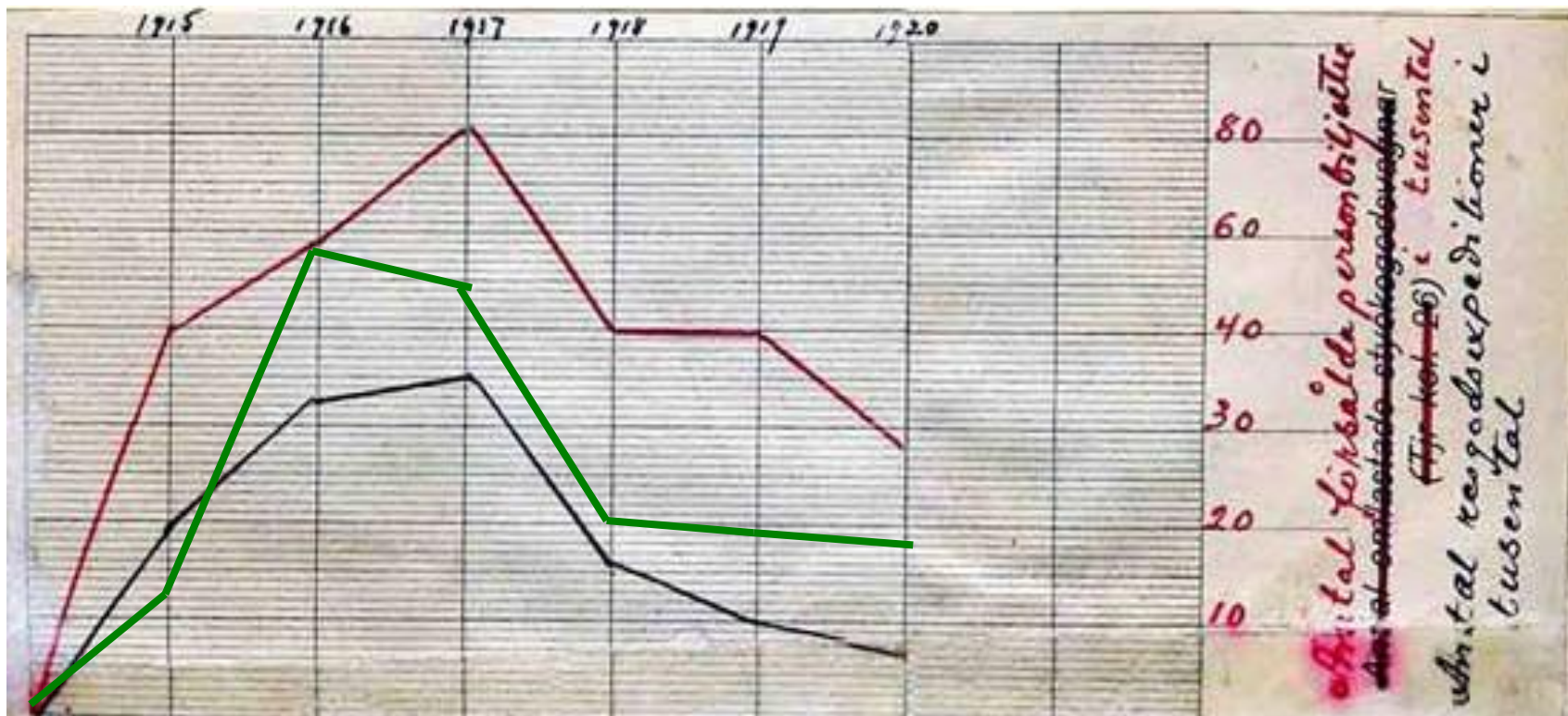

Personalet i Haparanda 1916

1915: 24 mand – 1916: 49 mand – 1917: 49 mand – 1918: 28 mand – 1919: 17 mand

På visse tider af året var antallet betydeligt højere, afhængig af trafikken.

Der var et togpersonale på ca. 70 mand. Togtjenesten krævede meget personale.

Statistik 1914-20

Kurver for perioden 1914-1920 over

Øverst – **rød** – salg af personbilletter i tusinder (1917: 80.000)

Midt i – **grøn** – antal toldekspeditioner i tusinder (1916: 56.000)

Nederst – **sort** – antal rejsegodsejendomme i tusinder (1917: 35.000)

Finland's Postal Administration
Helsinki, 26. november 1917
No. II, 12884

Til alle postkontorer

Som en tilføjelse til den generelle bulletin No II, 12019, 6/11-17, kan det noteres, at postale genstande fra Rusland til Finland som på ordre fra generalstabens hovedkvarter allerede inspicerer på russisk, kan nu til dags blive sendt til adresse uden først at gå gennem Finland's krigscensur.

Dette også for at informere om, at Wiborg og Turku censuren er blevet lukket, så censur i øjeblikket kun sker i Helsingfors og Tornio.

P. Jamalainen

Cirkulære om afslutningen af censuren 1917

Cirkulære fra afslutningen af krigen, hvor censurstederne lukkes,
og kun censuren i Helsingfors og Tornio bibeholdes.

Verdenskrigen sluttede 11. november 1917.

1918

Den finske borgerkrig

Den danske ambulance

Rekomenderas.

*Mörkeblått finskt
Censureret i Finland*

Frau Alice Robergh.

Tauroggenstrasse 7

*Charlottenburg
Berlin*

Anbefalet brev sendt fra Helsingfors til Berlin 1918

Frankeret med 1 mark

HELSINGFORS ★ HELSINKI 30.XI.1918.

Mørkeblåt finsk cenzurstempel "Censureret i Finland".

Kampe i Torneå 6. februar 1918

Billedet viser en flok af ”de røde” fra Finland, der lykkedes at flygte fra Torneå til Haparanda efter kampene i Torneå den 6. februar 1918.

Kilder

Finland. Bridge from Haparanda to Tornedå.

Axel Eliassons Konstförlag Stockholm, N:o 7043

www.historiskt.nu/normalsp/staten/sb_bd_haparanda/haparanda_station_01.html

www.jiv.dk/finland/censor_tornio.php

Finnish Censorship – CD by Roger Quinby

Post i Norr. Norrbottens posthistoria, postanordningar og stämplar.
af Åke Ericsson, Hans Lundqvist og Gösta Sundqvist.

Postkontor og Ti Karungi

I dag ligger de fordoms så travle postkontor i Karungi roligt og ubeskæftiget. Både postkontor og jernbane er nedlagt.